

Bisaya

Nag-unang Sinemanang Magasin Sa Binisaya

Enero 16, 2019

Karon,
Available na sa
National Bookstores
ug Merriam &
Webster Bookstores
Nationwide!

Mga Sugilanen

Ang Motorsiklo
ni Mario

NI Bernito A. Dalit

Ang Hiniktan
ni Leoncio

NI Renato S. Pono

MARION AUNOR

Kuha ni Wilson Fernandez

Kulbahinam
Nga Mga Nobel:

Ang Bayok
ni Gunong

NI Ric Patallinjug

Ang Mga Surbeyor
Sa Liguasan Marsh

NI Antonio Enriquez

ISBN 9781649320242
ISBN 019-23-02

P25

Aron makatrabaho o makapalit og bisan unsa, ubp. Basaha-Manila Bulletin Advertisements & Classified Ads

Sa Atong Hapin

Teksto ug halagway ni ELEAZAR T. ACAMPADO

TUNGOD sa padayong pagsulbong sa showbiz career sa talented singer/songwriter nga si Marion Aunor, wala ug tuo karon ang mga projekto sa pangamay nga anak ni Ms. Lala Aunor.

Bisan og kadaghanan sa iyang gikompos nga mga kanta alang ubang mga singer, padayon usab siyang nagmugna og kaugalingong hit songs.

Ang latest nga kanta ni Marion ngi mi-click karon ug daghan ang na-LSS (*last song syndrome*) mao ang "Akala" nga nahirimo themeson sa pelikula "The Day After Valentine's" nga gibidahan nila ni Bela Padilla ug JC Santos. Unya miyawas na usab karon ang gimugna niyang kanta nga "Lantern" alang kanya, Sharon Cuneta. Gani, mapasigarbohon si Marion nga gikanta sa Megastar ang usa sa tyung mga komposisyon.

Sa laing bahan, malipayon usab si Marion kay sa kasamtangan, ang kantang "Akala" misobra ni sa 10 ka milyon ang stream.

"Almost ten million streams na po siya sa Spotify and now chart din siya sa iTunes and sa Spotify nag-viral, nag-Top 50."

(Halagway/Ednah Wilson Fernandez)

MARION AUNOR

Gustong Makahimog Dugang mga Kanta nga Magustohan sa Katawhan

kaya nakakatuwa naman po," mated sa singer/composer.

Nagsugod ang music career ni Marion via Himig Handog Pinoy Pop Love Song Writing Competition sa ABS-CBN, diin ang tyung komposisyon nga "If You Ever Change Your Mind" nukakuha sa ikatulong ganti. Sugod niadto, nagsunod-sunod na ang paggama niya og mga kanta, dili lang para sa kaugalingon kondili alang usab sa ubang mga artists.

Nakahimo usab si Marion og mga kanta nga gigamit og themesong sa pelikula ug TV series, maong gianggaan siyag Themesong Princess kaniadtio. Pipila sa mga singer nga nahirimo niyang kanta mao sila si Lovi Poe, Kathryn Bernardo, Erik Santos, Jona (Jonalyn Viray), Alex Gonzaga, Xian Lim, Leila Alcasid, ug daghan pang uban.

Sa pagka karon, hapit na matapos sa dalaga ang iyang second college course: Nagtungha si Marion sa Berklee College of Music pinasiagi sa online maong hapit na miya makah-ot ang gipangandoy nga master certificate in songwriting. Kini human niya matapos ang kursong Communication Technology Management sa Ateneo de Manila University.

Pangdoy ni Marion nga mahimoan niya og kanta sa umaabot nga mga adlaw sila si Sarah Geronimo ug Regine Velasquez tungod kay dako ang tyung paglalayeg sa duha niya ka idolo.

"I admire them both. Si Ms. Regine, since grade school pa lang ako fan na po ako. Si Ms. Sarah naman po parang Beyonce ng Philippines. Ang galeng po niya and ang pag-eolve ng music niya," pasabot ni Marion.

Mao ngi kon mahatahan og kahigayanan, gahiman niya king ikong panahon aron miskuslat ug makamugna siya og labing maayong kanta alang nila ni Regine ug Sarah.

Karon, gipangandahum ni Marion ang ikatulo niyang album, nga maoy una niya alang sa Viva Records. Ang naunang duha ka album gigama niya alang sa Star Records.

Malipayon ug excited siya nga makapokus na usab sa iyang kaugalingong musika.

"Exciting po tyung mga pangyayari sa career ko ngayon. Full of new challenges and opportunities kaya naggapasaralan po talaga ako kay Boss Vic (del Rosario) and my Viva family sa pag-guide nila sa career ko. I want to write songs na mas makaka-relate ang maraming tao at mas magiging putok sa media," maoy pu'ng ni Marion. —❸

Ang Mahalon nga mga Evening Gown ni

Showbiz Tsika

Ni Hermy A. Capistrano

Catriona Gray

ANG bag-ong nakoronahan nga Miss Universe 2018 nga si Catriona Gray nahimong trending sa social media dili lang tungod sa iyang kaunying ug pangutob, apan usab sa iyang gitipang sul-ob before and during the pageant.

Gikuhua sa Pinay beauty queen ang serbisyo ni Mak Tumang aron macy modisenyo sa tunan niyang Filipino-inspired costume ug gowns.

Pipila sa obra maestra sa iladong designer mao ang evening gowns nga gisul-ob ni Catriona sa preliminaries ug coronation night nga gibase sa "Ibong Adarna" ug "Mayon Volcano."

Gitug-an ni Mak kon pila ang presyo sa mga outfit nga gisul-ob sa *Bicolana model* sa mahinungdanon hiagyan sa Miss Universe 2018. Hinuong, wala niya isulti ang eksakto nga bular, apan gibutay niya nga mokapin sa usa ka milyon ka pesos ang matag gown.

Mahal tuod ang maong mga gown apan gipasabot ni Mak nga misaka ang presyo niini tungod sa mga mukapin sa matag outfit, nga giadornohan og daghang mahalon nga mga bato.

"Ang bawat isa, hindi bubaba sa isa (milyon). For the materials, yung na-compute namin fay 1 million... Materials pa lang sa wala pa yung labor and ibang ginastos doon," pu'ng pa ni Mak.

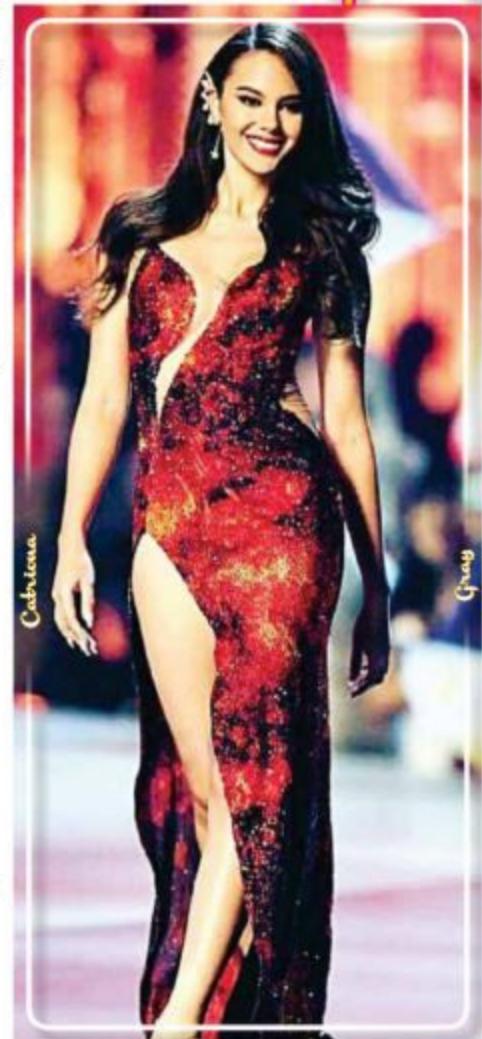
Dugang niini, gibutay usab sa designer nga ang paggama sa sikat na karon nga mga gown dili gamay nga trahabu kay nagkinahanglan king 16 ka tuwo aron mabipino ang obra maestra aling sa usa ka maanyag nga Pilipina. Naghimo usab siya og pito ka sketches aron dunay silay daghang opsyon nga papilian ni Catriona sa panahon sa importanteng coronation night.

"Yung humuwak niyan, nasa 16 people... For the final sketches, nag-produce ako ng 7 sketches. Yung 5 concepts doon, original ko. Yung dalawa doon, sa kaniya. Pero yung napili, yung Mayon and Adarna [were] my proposals talaga..." Maoy tug-an ni Mak Tumang.

Ang "Ibong Adarna" nga gisul-ob niya nga preliminary gown inspired sa "Ibong Adarna": usa ka prominenteng Filipino folklore. Samtang sa laing bahan ang lava gown nga gisul-ob niya sa coronation night inspirasyon usab sa iconic Mayon Volcano sa Albay. These gowns are fit for a queen and artworks to wear!

Sa pagdaog ni Catriona sa Miss Universe, gikonsiderar siya nga usa ka modern-day Daragang Magayon. Kay gihambin niya ang kaanyag, kalantip sa salabutan ug nagbabaw ug pasyon sa pagtabang ilabi ni kabataan sa Tondo.

Si Catriona Gray mao ang usa sa labing popular sa mga nakoronahan nga Miss Universe. She is really on fire. She erupts with lava of grace and goodness. Gani, mibanaw ang dakong paglaom ug garbo sa mga Pilipino sa pagsul-ob niya sa \$250,000 o P12.5 M nga Mikimoto crown. —❸

Gipakita ni Becky Wang ang daghang bunga sa barayti sa siling pangtinuwa nga Point Man. Dili kini halang kon linghod pa apan labihon usab nilinaw halanga kon himog na.

NAHILAHING SILING PANGTINUWA GIKAN SA KNOWN-YOU SA TAIWAN

Ni ZAC B. SARIAN

NIADTONG mingbisita mi sa experimental farm sa Known-You Seed sa Taiwan, nangutana mi kang Becky Wang kon halang ba ang tanan ginama nilang siling pangtinuwa. Si Becky Wang usa ka datangang plant breeder nga in-charge sa paggamit og hybrid nga sili.

Unsay iyang tubag? Oo, halang ang tanan gawas lang sa usa ka bug-o nilang nadiskobrehan apan iganon sa dili kaayo interesado ang mga tinugyanan sa marketing kon pagbaligya sa mga binhi. Basin kon wala kaayoy mopalit niini.

Ang maong nahilahing barayti mao ang Point Man. Nagpupo si Becky og usa ka lunhaw nga linghod nga

bunga apan dako na usab. Giputol niya kini ug gipatilawan kanako. Naka-wow ko sanglit nabinumdoman nako ang matang sa sili nga pangtinuwa usab nga gitantom sa mga mag-uuma sa Dakbayan sa Batac diin kami nagdako. Lamian kini ug walay halang ug maayong isagol sa pinakbet alang niadtong dili mokaon og pinakbet o kaha niadtong dili mokaon og halang nga mga pagkuon. Puyde usab kinung lutoon nga sama sa adobo ug walay laing sambog ngan utanon. Yano lang. Lutoon kini sa diyotayng tubig, suka, ahos, ug pipila ka hiwa sa karne sa baboy o kaha baguet ug templahan kinig asin ug patis. Igon lang niana kayano.

Tag-as ang bunga sa Point Man nga siling pangtinuwa.

Amo usab nga gipangutana si Aubrey Ancheta kon nagpadunggo na ba silig binhi sa Point Man dinhi sa Pilipinas. Si Aubrey naghupon og taas nga katungdanan sa Known-You Philippines nga maqpakatap dinhi og mga binhi nga gama sa Taiwan. Unsay iyang gisulti? Wala pay gipadala nga binhi sa maong barayti dinhi sa atong nasod. Ingon sa nakita nilang wala kasyoy ganahan mopalit niilang matangga sa siling pangtinuwa. Apan gipatin-aw usab ni Becky nga kon mohamtong na ang mga

Catriona Gray

Miss Universe 2018

NI BLESSIE SAMANTHA

BULAHAN na sab ta! Sa unsang bahin pa lang sa sayong pagpangandam niisa lang milabasay ang Disyembre 13 kalabot niining labihin kapresthiisoyong kompetisyon sa tibook kalabotan (mas pamoso sa *figure of speech* nga "entire universe"), sa 94 ka kandidata, standout gyod dayon ang atong *pambato* nga si Catriona Gray sa gipahigayong *preliminary competition* dito sa Bangkok, Thailand.

"*Gray really received loudest cheers from the audience!*" tuaw sa usa sa mga Pilipina (OPW) nga nakakaksi sa telagsaong pagpangandam sa "Miss U" sa dihang gipungayoag komento sa usa ka *TV reporter* sa Thailand. "*I am a Filipina and I should be proud of Mabuhay, Pilipinas!*"

Nakasadol dayon sa Top 20 si Catriona. Ang Top 20 mayo mi-compete sa *Grand Finals*' coronation night madtong petsa 17 sa Disyembre.

Sa opening segment sa naaasyong *preliminaries*, ang atong 24 anyos nga mestisa Bikolanang model-singer ug record holder gayong beauty queen sa mga *search* dinis sa Pilipinas, wala gayod maiwiti sa dihang mirampa na uban sa 93 ka kandidata gikan sa nagkalainlaing nusod. Sa naausing *opening production number*, gipangsal-ob sa *candidates* ang costume nga pulos disenyo sa *world's famous and award-winning fashion designer* nga si Sherri Hill.

Sa gibii sa usa pu ka bahin sa *evening gown competition*, morag nañitiruk ug nañapanglad-ok sa kahingangañg ang kadaghanan pagkakita kung Catriona Gray. Si Catriona morag ang bug-on diwata sa Bulkang Mayon nga matutolokong mirampa ug mi-slow mo turn sa runway pinagsa iyang *'lava walk'* sul-ob ang *custom-made gown* nga gidsenso sa Kapampangan fashion designer nga si Mak Tumang.

Maingo ng buñahan sah kaayos Catriona tungod kay sa *swimsuit competition*, ang gipasul-ob kuniya mao gayod kadtong dinisenyo sa pinalanggang prinsesa sa Thailand nga si Sérivanawari Nariratana.

Ning tuiga, sa *Grand Finals Night*, pulos bubaye ang napili nga maoy motubok sa *panel of judges* dlin gipangunahan nilang Bai Simon (Thailander nga Miss Universe sa 1988), ug Michelle McLean (Namibian Miss Universe sa 1992).

Gikan sa kinatibuk-ang *94 down to Top 20* dayon *Top 10!* Sama sa iyang gibuhut sa *preliminaries*, sa pagarampa miapikata na sab sa iyang iconic slow-me turn si Catriona sa pamuso kaayo niyang *'lava walk'*.

Sa *Swimsuit*, sa gilapon, dinisenyo sa prinsesa sa Thailand ang

gisul-ob ni Catriona nga kolor orange uban ang 9 ka bagti nga ngi-kandidata: South Africa, Venezuela, Costa Rica, Curacao, Nepal, Canada, Thailand, ug Puerto Rico.

Sa iyang *15-second opening statement*, si Catriona nagkanuyon: "Working in some of the poorest areas of my country, I found that it was a lack of child support not poverty that killed their dreams. A child once told me, 'Cat, it's just not my life and those dreams are not for me' but I stand here today because someone believed in me and we owe it to our children to believe in them." Ug sa sya gipangutana unsay iyang stand sa paggamit sa marijuana (for legal use), ang iyang tubag: "I'm for it being used for medical use, but not so for recreational use. Because I think if people will argue then what about alcohol and cigarettes? Everything is good but in moderation."

Bulahan na sab ang Pilipinas sa kalamposang nakabututon ni Catriona. Kining pagdaog ni Catriona Gray mayo ikauapat nga koronang naangkon sa Pilipinas sa kasaysayan sa "Miss U" sukad sa 1952. Nauna kang Catriona sila si Gloria Diaz (1969), Margarita Moran (1973), ug Pia Wurtzbach (2015).

Mabuhay, Pilipinas! —

Ikaupat nga korona nga naangkon sa Pilipinas sa kasaysayan sa "Miss U" sukad sa 1952.